

I. SINESCU

V. TODE

FILE DIN ISTORIA UROLOGIEI ROMÂNEȘTI

Editura Universitară "Carol Davila"
București , 2017

I. SINESCU

V. TOBE

FILE DIN ISTORIA UROLOGIEI ROMÂNEȘTI

Editura Universitară "Carol Davila"
București, 2017

**CLINICA DE UROLOGIE, DIALIZĂ ȘI TRANSPLANT RENAL,
SPITALUL CLINIC REPUBLICAN,
CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA**

*Prof. Dr. Adrian Tănase
Șeful Clinicii Urologie, Dializă și Transplant Renal,
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu",
Spitalul Clinic Republican, Chișinău, Republica Moldova*

Activitatea clinicii de Urologie, Dializă și Transplant Renal din cadrul Spitalului Clinic Republican, Chișinău, Republica Moldova, necesită a fi divizată în trei compartimente, care reflectă diverse aspecte clinice, științifice și didactice. Din componența clinicii, organizatoric și structural fac parte secția de Urologie, secția Dializă și Transplant Renal și catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală a USMF "Nicolae Testemițanu".

Activitatea secției de Urologie

Prima secție de Urologie de 25 paturi din Republica Moldova a fost organizată în incinta Spitalului Clinic Republican, în anul 1955, care a fost condusă de profesorul Solomon D. Goligirskii.

Din 1962, în secție funcționează 50 paturi, șeful secției fiind doctorul în medicină Nicolae Nacu. În acelaș an este fondat laboratorul "rinichi artificial", care este condus de doctorul în medicină Afanasie Tetrarov. În secție activează specialiști: Mihai Bîrsan, Alexei Kațif, Vladimir Punga și Pavel Gavrilaşenco. Se dezvoltă amplu activitatea urologică, începe lucrul științific și apar primele publicații. În 1971, în Institutul de stat de Medicină din Chișinău, la baza Spitalului Clinic Republican, se organizează catedra de Urologie, condusă de conferențiarul Ana Axelrod. Ulterior, catedra este condusă de Medicul Emerit, conferențiarul Mihai Bîrsan, iar secția este condusă de către medicul urolog Eugen Iuhtimovschi.

Odată cu deschiderea noului edificiu al Spitalului Clinic Republican, în anul 1977, serviciul de urologie se dezvoltă la o nouă etapă, net superioară. Secția se extinde la 80 de paturi, iar potențialul practic și științific crește vertiginos. Se deschide cabinetul cistoscopic, sunt implementate metode noi de diagnostic și tratament și crește vădit numărul intervențiilor chirurgicale.

Este important de menționat faptul, că începând cu anul 1977 în secția de urologie au fost angajați mai mulți tineri specialiști: Constantin Lupașcu (șef de secție urologie în perioada anilor 1981-2016), Margareta Cazacu, Octavian Taranov, Victor Gorbatovchi, Vasile Platon, doctor în medicină, Ilie Milici, Constantin Spânu, doctor în medicină. Ulterior au fost angajați în serviciul secției medicii Ghenadie Scutelnic, doctor în medicină, Viorel Tuchila, doctor în medicină, Boris Baluțel.

Începând cu anii '80 ai secolului trecut, în secția de urologie se acordă asistență medicală specializată avansată, se efectuează intervenții chirurgicale dintre cele mai complicate – la prostată, plastii uretrale și ale joncțiunii pielo-ureterale, nefroureterectomii, nefroureterolitotomii, reconstrucția căilor urinare, tratamentul chirurgical al tumorilor renourinare, etc.

În anul 1989, în Spitalului Clinic Republican este instalat pentru prima dată în Moldova aparatul "Urat-P", ce a permis aplicarea în practică a unei metode noi în tratamentul urolitiazii – litotriția hidraulică.

Din anul 1995, în spital este montat un alt aparat, de o generație mai superioară – Litostar Multiline produs de firma Siemens, Germania. Tot în această perioadă este implementată o altă metodă contemporană de tratament endoscopic la căile urinare inferioare și prostată prin intermediul rezecției transuretrale (TUR-P, TUR-V, TUR-U).

În ultimii 10 ani, serviciul urologic din cadrul Spitalului Clinic Republican a fost perfecționat esențial odată cu implementarea mai multor metode noi de diagnostic și tratament specializat:

- Nefrostomia percutanată ecoghidată;
- Puncția ecoghidată a chistului renal;
- Chistectomia, nefrectomia, uretero-pielolitotomia laparoscopică;
- Intervențiile endourologice pe rinichi și ureter (ureterosopia, litotripsia de contact, etc.);
- Diverse metode endourologice în patologia vezicii urinare, prostată, uretră (rezecția transuretrală a prostatei, electrovaporizarea transuretrală a prostatei, rezecția transuretrală plasmakinetică a prostatei, rezecția, enucleerea și vaporizarea transuretrală cu laser HoYAG și Thu YAG).

În această perioadă, în clinica de urologie sunt angajați tineri specialiști, care au beneficiat de studii postuniversitare avansate prin intermediul rezidențiatului, secundariatului clinic și doctoratului (Andrei Galescu, doctor în medicină, Dorin Tănase, doctor în medicină, Vasile Botnaru, doctor în medicină). Din anul 2016, șef de secție este numit conferențiarul Vitalie Ghicavii, doctor în medicină.

Inaugurarea blocului nou chirurgical în componența Spitalului Clinic Republican, precum și deschiderea a trei noi săli chirurgicale pentru intervențiile endourologice (endourologia joasă, endourologia înaltă, sala ESWL) au contribuit esențial la majorarea numărului de operații și a pacienților tratați cu diverse patologii urologice. Pe an ce trece, intervențiile endourologice sunt aplicate din ce în ce mai mult, constituind la finele anului 2016 peste 60% din numărul total de operații efectuate.

Specialiștii tineri au beneficiat de mai multe stagii, în domeniu, peste hotarele țării, unde au luat cunoștință cu cele mai avansate metode de diagnostic și tratament în domeniul urologiei și transplantului renal (Austria, Spania, Franța, România etc).

Activitatea serviciului de Dializă și Transplant Renal

Serviciul de Dializă și Transplant Renal și-a început activitatea în anul 1977, odată cu inaugurarea edificiului nou al Spitalului Clinic Republican. Printre primii medici încadrați în secția nefrologie chirurgicală (prima denumire a secției) au fost Adrian Tănase (șef secție din 1977), Victor Sagatovici, Maria Vizitiu, Nadejda Arsenii, Larisa Evdochimov, Nelly Cotulevici.

Este important de menționat, că prima hemodializă în R. Moldova, în caz de insuficiență renală acută, a fost efectuată încă în anul 1962, la 4 noiembrie în Spitalul Clinic Republican, vechea clădire, de către medicii Afanasie Tetrarov și Mihail Chiroșca. În anul 1963, medicul Vladimir Punga, mai întâi în experiment, apoi în clinică aplică dializa peritoneală.

În anul 1981 este creată prima secție de hemodializă cu 8 aparate "rinihichi artificiali", care cu un an mai târziu este transformată în Centrul de Hemodializă și Transplant Renal. Din inițiativa directorului Spitalului Clinic Republican, d-lui Timofei Moșneaga, au fost trimise la Moskova echipe complexe de specialiști pentru stagiere în domeniul dializei și transplantului renal (medici-urologi, nefrologi, medici-laboranți, asistente medicale, ingineri).

Primul transplant renal cu rinichi de la cadavru a fost efectuat la 25 septembrie 1982, de către un grup de specialiștii din Institutul de Transplantologie din Moskova – Pavel Filipțev și Ian Moisiuk împreună cu șeful catedrei, conf. Mihai Bîrsan, șeful secției Adrian Tănase și medicul Victor Sagatovici.

Activitatea Centrului de Dializă și Transplant Renal al Spitalului Clinic Republican a cunoscut o serie de realizări și implementări de performanță, marea majoritate dintre ele fiind aplicate în premieră pe țară. Astfel, sunt aplicate pentru prima dată metode ca: hemosorbția (hemocarbo-perfuzia) (1981), plazmafereza și limfosorbția (1983), iradierea sângelui cu raze ultraviolete (1983), tipizarea donatorilor și receptorilor în conformitate cu

sistemul HLA (1982-1983), dializa peritoneală semiautomată (1986), hemo-filtrarea și hemodiafiltrarea (1998-1999), biopsia aspirativă și prin puncție a rinichilor transplantați (1992, 1994). Începând cu anul 1983, în secție este instalată al doilea sistem pentru hemodializă, astfel numărul aparatelor s-a majorat la 16, iar ulterior până la 24.

Pe parcursul activității, în Centrul de Dializă și Transplant Renal (1981-2016) au fost tratați prin dializă peste 1600 pacienți cu insuficiență renală cronică și circa 750 bolnavi cu insuficiență renală acută și s-au efectuat peste 350 operații de transplant renal.

Din anul 2007 este implementată dializa peritoneală ambulatorie (CAPD). Letalitatea pacienților aflați la dializă s-a redus de circa 10 ori în comparație cu primii ani de activitate, s-a majorat astfel considerabil supraviețuirea pacienților dializați.

În Centru, în diverse perioade au activat specialiști ca: Victor Sagatovici - doctor în medicină, Arcadie Sapojnicov - doctor în medicină, Veniamin Hardac - doctor în medicină, Nelly Cotulevici - doctor în medicină, Ruslan Țurcanu - doctor în medicină și medicii specialiști: Victor Reaboi, Dumitru Mastak, Ghenadie Chiriac, Gheorghe Boțan, Svetlana Ghițu, Eduard Eșanu ș.a.

După aprobarea Legii R. Moldova “Privind transplantul de organe și țesuturi umane” (1999), în anul 2000 au fost implementate primele prelevări de rinichi de la cadavru în baza “mortii cerebrale”, iar în luna decembrie 2001 a fost efectuată prelevarea rinichiului donator de la mamă cu transplantare ulterioară la fecior.

Pregătirea specialiștilor pentru aceste operații au fost efectuate în diferite clinici specializate din SUA, Israel, Belgia, Spania. Personalul medical al Centrului Transplant Renal, de comun acord cu specialiști experți de peste hotarele țării, au luat parte activă la crearea noului proiect al Legii „Privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane”, care a fost adoptat de Parlamentul R. Moldova în anul 2008. Ca urmare, în anul 2011 a fost creată Agenția de Transplant, instituție aflată în subordonarea Ministerului Sănătății din R. Moldova și care are menirea de a dirija toate activitățile în conformitate cu actele legislative și normative în domeniul Transplantului de organe, celule și țesuturi de origine umană. Începând cu anul 2012, ca urmare a reformei sistemului de transplant din R. Moldova, a fost reluată activitatea secției Transplant Renal, grație suportului acordat din partea mai multor instituții specializate din Europa și a unor specialiști din domeniul vizat (Belgia, Franța, Spania, România).

În prezent, după reorganizarea serviciului de dializă din cadrul Spitalului Clinic Republican și deschiderea unei secții noi pentru pacienții ambulatori – Centrul privat B. B. Dializa, secția de Hemodializă și Transplant Renal în

componenta Clinicii de Urologie, Dializă și Transplant Renal activează în conformitate cu un nou regulament și statut.

Alături de personalul medical care a stat la baza creării serviciului – d.h.ș.m., profesorul universitar Adrian Tănase, asistenta șefă Galina Tulatos, asistentele Galina Malaia, Liudmila Guțu, Nadejda Bacinschi, Marina Vornicu, în secție activează următoarele generații de medici specialiști: Sergiu Gaibu - șef secție din anul 2016, Veaceslav Prisacari, Igor Codreanu - doctor în medicină și Dorin Visterniceanu.

Centrul de Dializă și Transplant Renal colaborează și în continuare cu diferite organizații internaționale și Centre specializate din Italia, Belgia, Spania, Franța, Germania, România etc.

Activitatea Catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

Catedra de Urologie și Nefrologie Chirurgicală a fost înființată în anul 1962, de către profesorul Solomon D. Goligorski, iar mai apoi transformată în Catedră de Urologie sub conducerea conferențiarului Vladimir C. Punga (1965-1971). Începând cu anul 1971, cursul este reorganizat din nou în catedră și este condus pînă în 1974 de conf. Ana Axelrod, iar din 1974 pînă în 2001, în fruntea catedrei se află conferențiarul Mihai Bîrsan, doctor în medicină, Medic Emerit din R. Moldova.

Din anul 2001 și pînă în prezent titularul catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgicală este "doctor habilitat în medicină" (d.h.ș.m.), profesorul universitar Adrian Tănase. Pe parcursul existenței sale, în cadrul catedrei au activat personalități remarcabile în domeniul urologiei, precum Nicolae Nacu, Naum Bogomolnîi, Mihail Chiroșca, Ion Mastica, Alexei Cațîf, Boris Sasu, Nicolae Starciuc, Afanasie Tetrarov, Vladimir Punga ș.a.

Scopul principal al procesului didactic la catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală este să ofere cunoștințe temeinice studenților și medicilor rezidenți în domeniul urologiei și nefrologiei chirurgicale. Ciclurile de studiu se orientează asupra următoarelor compartimente:

1. Urologia și Nefrologia Chirurgicală pentru studenții anului IV, Facultatea de Medicină 1 și 2;
2. Sexopatologia – Curs opțional pentru studenții anului V, Facultatea de Medicină 1 și 2;
3. Urologia, ciclu de bază pentru medicii rezidenți la specializarea: "Urologie".
4. Nefrologie Chirurgicală, Andrologia – ciclu de bază pentru specializarea prin secundariatul clinic;

5. Urologia, ciclul conex pentru medicii rezidenți la specializarea: "Chirurgie", "Ortopedie și traumatologie", "Medic de Familie", "Morfofpatologie", "Obstetrică și Ginecologie", "Medicina de laborator" și „Dermatologie”;
6. Urologia, Nefrologia Chirurgicală, Medicina sexuală și Andrologia pentru medicii cursanți în cadrul programului de perfecționare postuniversitară.

Programele de instruire corespund exigențelor actuale, didactice și de specialitate, sunt aprobate la comisile metodice universitare și postuniversitare. În procesul de studii sunt utilizate pe larg tehnologiile informaționale contemporane.

Începînd cu anul 2014, la inițiativa Catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgicală, au fost acceptate studiile prin rezidențiat la specialitatea "Nefrologie", inclusiv și pentru activitățile ulterioare în secțiile de dializă și transplant renal.

Clinica de Urologie, Dializă și Transplant Renal este preocupată de mai multe teme științifice, printre care:

1. Tratamentul contemporan multimodal al nefrolitiazii.
2. Obstrucția infravezicală; Diverse metode endourologice de tratament.
3. Disfuncția erectilă. Infertilitatea masculină.
4. Intervențiile endourologice și laparoscopice pe ureter și rinichi.
5. Reconstrucția căilor urinare în patologia ureterelor.
6. Tratamentul extracorporeal al insuficienței renale acute și cronice.
7. Transplantul renal cu rinichi de la donator în viață și donator de la pacient în moarte cerebrală.

Pe parcursul activității, cercetările științifice au fost finalizate prin susținerea a mai multor teze de doctor în medicină. În anul 2014, conf. Emil Ceban a susținut teza de "doctor habilitat în medicină", iar ulterior a devenit profesor universitar în urologie.

Actualmente în Clinică activează 2 profesori universitari, 6 conferențieri universitari, 4 asistenți universitari și 8 doctori în medicină.

Au fost publicate și editate 2 culegeri de lucrări științifice și 2 monografii. Conferențierii Ion Dumbrăveanu și Vitalie Ghicavii și-au finalizat tezele de doctor habilitat în medicină.

Personalul catedrei și secțiilor specializate au publicat peste 600 de lucrări științifice, atât în revistele din țară, cât și din străinătate, dintre care circa 300 în ultimii 10 ani. Au fost implementate în practică peste 60 metode de diagnostic și tratament în domeniul vizat, au fost autorizate 25 de invenții și 30 de inovații.

Realizările științifice ale Clinicii de Urologie, Dializă și Transplant Renal au

fost valorificate prin participări la congrese, conferințe, simpozioane, mese rotunde și prin implementare la diferite nivele. Astfel, au fost organizate mai multe Congrese, Conferințe în domeniul Urologiei, Nefrologiei, Dializei și Transplantului renal, precum și 5 cursuri educaționale ale Școlii Europene de Urologie.

În toamna anului 2015, la Chișinău, a avut loc cel de-al VI-lea Congres de Urologie, Dializă și Transplant Renal din R. Moldova cu participare internațională, dedicat jubileului de 70 ani de la fondarea Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din R. Moldova.

Pe parcursul existenței sale, Clinica de Urologie, Dializă și Transplant Renal a stabilit raporturi de colaborare cu mai multe clinici de specialitate din România, inclusiv din Timișoara, Cluj-Napoca, Constanța, Târgu Mureș, București, Oradea, Arad, Iași.

În calitate de referenți oficiali la tezele de doctorat, susținute în cadrul USMF "N. Testemițanu" la specialitatea Urologie, au fost invitați mai mulți specialiști cu renume din România – Acad. Ioanel Sinescu, Prof. Petru Drăgan, Prof. Florin Miclea, Prof. Viorel Tode, Prof. Gheorghe Bumbu, Prof. Ioan Coman.

În anul 2015, d-l Academician Ioanel Sinescu, Rectorul Universității de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București, Directorul Centrului de Urologie și Transplant Renal a Institutului Clinic Fundeni, București, Președintele Asociației Române de Urologie a devenit "*Doctor Honoris Causa*" a USMF "Nicolae Testemițanu" din R. Moldova.

Întreg colectivul catedrei este membru cu drepturi depline al Asociației Europene de Urologie (EAU). O parte dintre specialiști sunt membri ai Societății Internaționale de Urologie (SIU). Prof. A. Tănase este membru al Asociației Europene de Dializă și Transplant din anul 1993, membru de onoare a Societăților de Nefrologie și Urologie din România.

Catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală dispune de patru baze clinice, amplasate în instituțiile medicale din Chișinău:

- Spitalul Clinic Republican – secția Urologie (60 paturi) și secția Dializă și Transplant Renal (10 paturi);
- Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime” – secția Urologie (35 paturi);
- Spitalul Clinic Municipal de Urgență – secția Urologie (30 paturi);
- Spitalul Clinic Municipal pentru Copii Nr. 3 „V. Ignatenco” (20 paturi).

Decernarea titlului de "Profesor Asociat" și "Profesor Invitat" al USMF "Nicolae Testemițanu" savanților urologi din România: prof. Viorel Tode (Constanța), prof. Radu Boja (Târgu Mureș), prof. Florin Miclea (Timișoara), prof. Gheorghe Bumbu (Oradea) și prof. Ioan Coman (Cluj). În centru, rectorul USMF "N. Testemițanu", academicianul Ion Ababii. Chișinău, 2011.

Decernarea titlului de "Doctor Honoris Causa" a USMF "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova Domnului Academician Profesor Dr. Ioanel Sinescu – Chișinău, 2015.

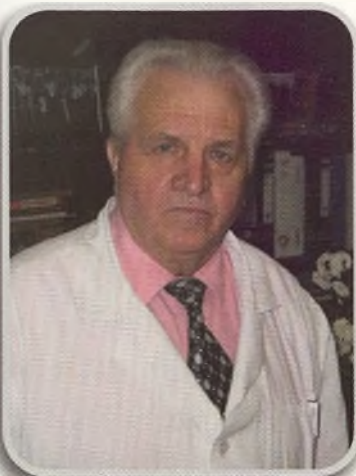
Personalul medical al Clinicii de Urologie, Dializă și Transplant Renal, Spitalul Clinic Republican. Chișinău, 2017.

Colectivul catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgicală, USMF "Nicolae Testemițanu". Chișinău, 2017.

Aspecte din sălile de operații endourologice și urologice. Spitalul Clinic Republican, Chișinău, 2017.

*Conf. Mihai Bîrsan,
Medic Emerit, șef clinică
Urologie (1974-2001)*

*Profesor Adrian Tănase,
șef Clinică Urologie, Dializă
și Transplant Renal,
Chișinău, 2017*

*Profesor Emil Ceban,
prorector al
USMF "N. Testemițanu",
Chișinău, 2016*